

STØRRE SKRIFTLIG OPGAVE

2011

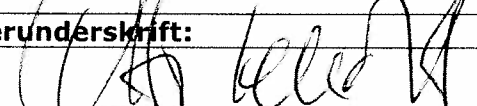
Frederiksberg HF-kursus

Navn:	<input type="text"/>	Klasse:	2. K
Faglærer:	Otto Leholt	Fag:	Hist
Område:	Kvindebevægelsen i Danmark		

Opgavetitel:

1. Gør kort rede for baggrunden for den danske kvindebevægelses opståen omkring 1970
2. Dernæst ønskes en diskussion af hvad kvindebevægelsen kæmpede for – herunder hvilke aktions- og organisationsformer og strategier som den nye kvindebevægelse benyttede sig af.
3. Afslutningsvist ønskes en vurdering af konsekvenserne af 1970'ernes kvindekamp og hvor kvindekampen står i dag.

I opgaven skal der inddrages relevante kilder fra
<http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/den-nye-kvindebevaegelse-1970-1985/>

Lærerunderskrift:	Lærertelefon:
	2232 9110

Elevunderskrift - bekræftelse på egen udfærdigelse af SSO:

Jeg bekræfter herved med min underskrift, at opgavebesvarelsen er udarbejdet af mig. Jeg har ikke anvendt tidligere bedømt arbejde uden henvisning hertil, og opgavebesvarelsen er udfærdiget uden anvendelse af uretmæssig hjælp og uden brug af hjælpemidler, der ikke har været tilladt under prøven.

17/2 2012

Dato og underskrift

Opgaven udleveres på kontoret **FREDAG d. 10. FEBRUAR 2011** kl. 13:15
Opgaven afleveres på kontoret **FREDAG D. 17. FEBRUAR 2011** kl. 13:15

(Vær opmærksom på, at det er senest kl. 13:15!)

Denne side **skal** bruges som forside til opgaven.
Opgaven **skal** afleveres i 3 eksemplarer.

SSO
D. 17. februar 2012
Emma Præstholt, 2.K
Historie B-niveau

Abstract

In the following project, I will attempt to outline the women's movement, as it took place in Denmark in the 1970s. I will shortly address the events leading up to the more radical form of protest, which developed at this time. I will thereafter go into details concerning the aims, the strategy and the methods of the women, who were active in the movement. I will use books, some written by women, who were part of the events, and some written by historians. I will also use articles and eye witness accounts written, while the fight for emancipation was at its height. Finally, I will attempt to outline, what impact the women's liberation movement has had on Danish society today.

1. Indledning.....	1
2. Tidens kvindebevægelser	2
3. Mål, strategier, aktions- og organisationsformer.	3
3.1. Kvindernes mål.....	3
3.2. Kvindernes metoder.....	6
3.3. Kvindernes organisationsformer	7
3.4. Kvindernes strategier.....	7
4. Konsekvenser af 1970'ernes kvindekamp og kvindekampen i dag.....	9
5. Konklusion.....	10
6. Litteraturliste.....	11
7. Bilag.....	12

Indledning

Som ung kvinde i det 21-århundrede, med mulighed for stort set at gøre lige hvad jeg vil, blive og udrette hvad det passer mig, er det svært at forestille sig at for bare 50 år siden, altså i min bedstemors tid, var situationen en helt andet.

For at kaste et lys over denne udvikling har jeg fokuseret på den bevægelse, der måske mere end nogen anden har haft betydning for kvinders vilkår i dag; nemlig kvindekampen omkring 1970'erne. Jeg vil tage et dyk ned i kvindernes utilfredshed over deres situation, de metoder de valgte at bruge for at skabe opmærksomhed omkring den undertrykkelse og deres forsøg på at få ændret det herskende kønsrollemønster. Jeg vil kort redegøre for optakten til kvindekampens voldsomme opblussen i 1970'erne, ved at tage et kig på de tidligere tiders forsøg på at opnå flere rettigheder og større frihed for kvinder, og derefter undersøge hvorfor denne kulmination fandt sted netop på dette tidspunkt. Dernæst vil jeg forsøge at sætte mig ind i kvindernes vrede ved at kigge på en kronik, hvor mange af deres frustrationer og mål kommer til udtryk. Jeg vil også vurdere kvindernes valgte metoder i deres forsøg på at skabe debat og forandringer og jeg vil så vidt muligt skabe kort overblik over hovedtemaerne i bevægelsen, ved at konsultere hjemmesiden www.danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/den-nye-kvindebevaegelse-1970-1985/.

Afslutningsvist vil jeg, ved hjælp af statistikker, undersøgelser og spørgeskemaer finde ud af hvad denne kvindekamps betydning har for den hverdag og det samfund jeg selv lever i i dag.

Tidens kvindebevægelser

Det allerførste højdepunkt i den organiserede kvindebevægelse fandt sted helt tilbage i 1880'erne. Denne tids kvindebevægelse havde noget, for os i dag, så selvfølgelig som ret til uddannelse og afskaffelse af den gifte kvindes juridiske umyndighed på dagsordenen.

I perioden 1907-20¹ dukkede kvindebevægelserne op igen. Denne gang var hovedtemaet kvindernes stemmeret. Allerede tilbage i 1880'erne blev dette krav rejst i Rigsdagen², men forslaget blev på dette tidspunkt mødt med latter og hån fra de mandlige rigsdagsmedlemmer. Alligevel lykkedes det i 1908³ kvinderne, efter meget pres og agitation, at få valgret og valgbarhed til de kommunale råd og nogle år senere, ved en grundlovsændring i 1915⁴, fik kvinderne også stemmeret og valgbarhed til Rigsdagen. Også andre sager, som lønforskellene mellem de to køn, ægteskabslovgivningen, uddannelses- og erhvervsmuligheder for kvinder blev i denne periode diskuteret, og det lykkedes også at gennemføre reformer på mange af disse områder i de følgende år.

Under krisen i 1930'erne gik det tilbage for kvindernes kamp for general ligestilling i Danmark. På trods af perioden omkring 1920, hvor reformer blev indført, de første kvinder blev indvalgt i Rigsdagen og kommunerne og Danmark fik sin første kvindelige minister, Nina Bang, var den alvorlige økonomiske krise med til at skabe nedgang og arbejdsløshed blandt kvinderne. Der blev set ned på de gifte kvinder i erhvervsarbejde på grund af denne øgede arbejdsløshed, da man mente at mændene måtte have første prioritet til arbejdsmarkedet.

I de lande, fortrinsvis England og USA, som var krigsførende under 2. verdenskrig, betød mændenes soldaterpligt, at kvindernes var nødt til at overtage jobs, der før krigen var forbeholdt mænd, og efter krigen var disse kvinder langt fra tilfredse med at skulle tilbage til husmoderrollen. I modsætning til de krigsførende lande var Danmark besat, hvilket betød rationeringer og mangelsituationer. Nøjsomhed og huslige dyder kom igen i højsædet, og kvindernes traditionelle rolle i hjemmet blev igen prioriteret.

1960'erne var præget af kæmpe samfundsomvæltninger i Danmark. Højkonjunktoren buldrede derud af, urbanisering og industrialisering tog for alvor fart. Først og fremmest resulterede dette i lav arbejdsløshed, hvilket sendte flere og flere kvinder ud på arbejdsmarkedet og flere og flere

¹ Rødstrømperne, bind 1, s. 128

² Rødstrømperne, bind 1, s. 128

³ Rødstrømperne, bind 1, s. 128

⁴ Rødstrømperne, bind 1, s. 128

kvinder kom under uddannelse. Antallet af kvinder i arbejde gik fra at være 26,2 % i 1960 til 38,6 % bare ti år efter, i 1970.⁵

Alt dette var med til at udvikle velfærdsstaten og skabe bedre levevilkår for den brede befolkning. Ikke kun på arbejdsmarkedet var der markante ændringer. Også på hjemmefronten var der forandringer i luften; nye præventionsmuligheder for kvinder (pessar, spiral og p-piller) resulterede i et mindre antal fødsler, hvilket naturligvis gav kvinder større frihed. Antallet af skilsmisser steg også, igen en direkte konsekvens af kvinders større selvstændighed og bedre muligheder for at forsørge sig selv.

Selvom de fleste kvinder på dette tidspunkt ikke længere var hjemmegående og ikke længere havde husligt arbejde som hovedbeskæftigelse, var disse pligter for det meste stadig beholdt dem, og synet på kvinden var stort set uændret blandt størstedelen af det modsatte køn. Tidens kvinder blev mere og mere bevidste om ulighederne kønnene imellem, og spørgsmålet om kvinders værd og værdighed og andre kønsrollespørgsmål afstedkom op gennem 1960'erne en kontroversiel debat. Et nyt kvindeoprør ulmede nu under overfladen.

Forskellige sociale organisationer blev dannet, og 60'erne blev et årti med masser af aktivisme, ikke kun i forbindelse med kvindekampen.

Danmark blev den 8. april 1970⁶ konfronteret med den mest betydningsfulde bevægelse i denne periodes kvindekamp, nemlig *Rødstrømperne*. Den første aktion fandt sted på Strøget i København hvor omkring 15 unge kvinder i flok marcherede iført groteske kostumer; udstoppede hvide bh'er, parykker, falske øjenvipper og store hatte. Deres optog fortsatte op til Københavns rådhusplads, hvor de smed deres munderinger ud i en skraldepose med skriften "hold Danmark ren", som en provokation til mændenes "hold kæft og se godt ud" og det daværende stereotype skønhedsideal.

Mål, strategier, aktions- og organisationsformer.

Kvindernes mål

Rødstrømpernes mål var ikke særlig veldefinerede; målsætningen var bredt formuleret, det gjaldt ligestilling på alle områder, som Karen Jespersen også formulerede det: "Målsætningen for

⁵ <http://www.kvinfo.dk/kilde.php?kilde=336> d. 12/2 2012 - se vedlagt bilag

⁶ <http://www.leksikon.org/art.php?n=2196> d. 13. april 2012

kvindesagen har altid været klar og entydig: kvindens fulde emancipation”⁷ – men fra hvad?

Formelt og juridisk var meget allerede opnået, men en ny tidsalder var indledt, og opgøret var nu vendt mod det traditionelle syn på kønsrollerne. Selvom kvinder havde erhvervsarbejde forventedes det stadig at kvinden ordnede det huslige, sørgede for madlavningen, og udfyldte sin rolle som børnenes opofrende mor og mandens omsorgsfulde kone, når han kom hjem fra arbejde – dette til trods for at kvinderne selv havde været på arbejde. Set fra kvindens synspunkt var dette dobbeltarbejde urimeligt.

En tekst hvor kvindernes mål og forudsætninger kommer til udtryk er kronikken ”something is happening, but you don’t know what it is, do you Mr. Jones?” skrevet af de selv samme kvinder, der stod bag aktionen på Strøget; Lisbeth Dehn Holgersen, Åse Lading, Ninon Schloss og Marie-Louise Svane. Kronikken blev udgivet den 6. Maj 1970 i Information⁸. Ved hjælp af denne kan man i nogen grad sætte sig ind i kvindernes vrede. På dette tidspunkt fungerede den som svar til avisen B.T., som i en artikel latterliggjorde aktionen på Strøget og fremstillede kvinderne som ”nogle fjollede piger, der lavede grin med garden og stejlede op og ned ad Strøget med balloner i brystholderne”⁹ som de selv citerer og en forklaring til Hr. Jensen, der sad i den anden ende af Danmark og ikke fattede en papand af hvad der forgik.

Teksten er fra tiden selv, skrevet af kvinderne selv og dermed meget subjektiv, men dette er ganske relevant når vi skal forstå hvilke følelser og tanker kvinderne gik rundt med.

Forfatterne skriver selv, at de manglede visioner, at de sagde absolut nej til en række ting, men hvad de vil sige ja til var endnu uafklaret. Det handlede altså i første omgang om at sige fra overfor kvindeundertrykkelsen. En veldefineret ideologi havde de ikke, hvilket er typisk for brede græsrodsbevægelser, og man kan i høj grad kategorisere denne kvindebevægelser som en græsrodsbevægelse. Kvinderne efterlyste i virkeligheden en kulturrevolution, altså en ændring af den personlige opfattelse hos alle mænd og kvinder af kønsrollerne. (Noget som naturligvis tager generationer og ikke kan skabes fra den ene dag til den anden, ligegyldigt hvor meget man dokumenterer, protesterer og aktionerer.)

I kronikken konstaterer de, at de venstreorienterede er lige så mandschauvinistiske som alle andre mænd, og skriver på baggrund af dette, at ”kvinder (må) lave en revolution på tværs af alle

⁷ Citat fra Karen Jespersens: ”Rødstrømperne har gjort kvindesagen politisk”, Information 21.4.1970

⁸ <http://www.kvinfo.dk/side/1047/14/2> 2012

⁹ Holgersen, Lading, Schloss og Svanes; ”Something is happening, but you don’t know what it is, do you, Mr. Jones?”, spalte 1, Information d. 6/5 1970.

samfundsklasserne"¹⁰ – kvindekampen var universel og også deres "egne" mænd skulle også ændre holdninger og adfærd.

Disse kvinder opfordrede alle kvinder til at organisere sig, dog uden at fortælle hvad de skulle organisere sig i, og med hvilke konkrete formål, og de klandrer Dansk Kvindesamfund for at i 50 år at have forsøgt at ændre på kvindens stilling med saglige argumenter og statistiske beviser uden at det er lykket. De mener altså at der skulle nye metoder til, men de kommer ikke på noget tidspunkt med bud på hvilke.

Argumentet for, at kvinder måtte organisere sig var, at det mest skadelige for kvinder er at havne i husmoderisolation og passivt selvhad, og de opfordrede direkte til kamp mod manden. Begrebet "at organisere sig" var meget "hot" i 1970'erne, og det er i denne sammenhæng meget lidt konkret, men det giver god mening, at kvinder må mødes og ærligt udveksle erfaringer, hvis de skal nå nogen vegne.

Til sidst konstaterer forfatterne, at kvinders liv rummer de samme muligheder som mændenes, og kvinder skal forstå at udnytte de muligheder, og ikke bare sætte sig tilbage med hænderne i skødet. Kvinder skal holde op med at være dumme.

Som nævnt er forfatternes mål er langt fra veldefinerede, men sammenfattende kan man sige, at de mener at mændene skal bekæmpes og kvinder skal lave en revolution.

Selv om holdningsændringer stod øverst på dagsordenen, var der selvfølgelig også juridiske spørgsmål på programmet, blandt andet retten til fri abort og krav om lovgivning på ligelønsområdet. For unge kvinder handlede sagen om fri abort især om retten til at bestemme over egen tilværelse og egen krop. Man kan sige at hvis kvinden, fra det øjeblik hun er kønsmoden til hun kommer i overgangsalderen, er dømt til at være ustandselig gravid, men uden mulighed for at fravælge uønskede børnefødsler, kan livet dårligt byde på andet end børneopfostring, og kvindens mulighed for at udfolde sig i andre af livets aspekter bliver umuliggjort. Dette modstrider alt hvad disse kvinder gik ind for, og det var derfor oplagt at sætte dette krav højt på dagsordenen. Ligeløn taler for sig selv.

¹⁰ Holgersen, Lading, Schloss og Svanes; "Something is happening, but you don't know what it is, do you, Mr. Jones?", spalte 2, Information d. 6/5 1970.

Kvindernes metoder

Aktioner var set før, og var før blevet brugt som normal politisk udtryksform, primært for tilhængerne af venstrefløjen. I starten var happenings og aktioner den største del af kvindernes politiske arbejde – der skulle skabes opmærksomhed og deres budskab skulle spredes.

I modsætning til de tidligere kvindebevægelser, som havde brugt meget tid på organisationsarbejde og nøje overvejet, hvordan de kom længst ud med deres budskaber, kan man sige at den nye bevægelse havde meget bedre forudsætninger for at få deres budskaber bragt ud via de mange massemedier. Det lykkedes f.eks. lynhurtigt Rødstrømperne at få opmærksomhed og omtale allerede fra aktion nummer et, strøgmarchen, som fik en masse presseomtale, og de havde hermed klaret det allerstørste udfordring for en social bevægelse; at blive set og hørt.

Selvom denne metode var vældig effektiv til at komme ud til offentligheden, var der også minusser. De fleste af kvindernes aktioner var præget af humor, men det var på ingen måde kvindernes intention at folk blot skulle grine af dem. De var ikke altid lige tilfredse med pressens omtale, der havde en vis tendens til at få dem til at fremstå dumme, uden at fremhæve deres egentlige budskaber. Den føromtalt kronik er et eksempel på, at kvinder også ad mere traditionelle kanaler, forsøgte at påvirke offentligheden.

Der er mange eksempler på forskellige aktioner med forskellige budskaber disse år. Den 10. maj 1970¹¹ kom der f.eks. den såkaldte "busaktion".

Efter en demonstration imod Mors Dag, (Mors Dag anså de for en latterlig gestus, hvor mor lige pludselig skulle hyldes, for dagen efter igen at vende tilbage til det samme huslige slid), tog en gruppe kvinder med bussen, men i protest nægtede de at betale fuld pris, men kun den del af billetprisen, der svarede til den del af mændenes løn, som kvinder fik udbetalt, nemlig 80 %¹².

Femølejren er et andet og anderledes eksempel på en af kvindernes metoder. Den første Femølejr fandt sted i sommeren 1971¹³ og var forbeholdt kvinder og piger, med undtagelse af drenge under 13 år. Femølejren skulle først og fremmest fungere som et samlingssted for den brede græsrodsbevægelse og samle tropperne og så fungerede det også som et bevis for kvinderne, på at de godt kunne styre et samfund uden mænd.

En af de mest opsigtsvækkende sager, var besættelsen af Danner Stiftelsen i 1979¹⁴. Det store hus i København var blevet bygget af Grevinde Danner til "Fattige Fruentimmere af Arbejderklassen"¹⁵,

¹¹ Rødstrømperne, bind 1, s. 181

¹² <http://www.kvinfo.dk/kilde.php?kilde=409 d.17/2 2012>

¹³ Rødstrømperne, bind 1, s. 192

¹⁴ Rødstrømperne, bind 1, s. 350

¹⁵ Rødstrømperne, bind 1, s. 350

og man tilbød i Dansk Kvindesamfund, at overtage det for 3,5 millioner kroner. Den slags penge var ikke til rådighed, huset blev solgt til anden side, men protesterne væltede ind, og huset blev besat af kvinder, der mente, at de havde ret til det. Det betydningsfulde ved denne aktion var, at rigtig mange af de kvindelige organisationer deltog i at besætte og drive huset, og at initiativet blev mødt med velvilje fra utrolig mange kvinder, heriblandt kvindelige politikere fra både højre og venstre. Affæren endte med, at huset blev købt af kvinderne efter en storstilet pengeindsamling, og huset fungerer den dag i dag som krisecenter.

Metoderne var således mangefacetterede og emnekredsen var meget bred; basisgrupper, praktisering af nye kvinderoller, aktioner, demonstrationer, masse møder, ø-lejr, enkeltfagskampagner, teoriudviklinger og opbygning af alternative institutioner mm. – alt sammen

Kvindernes organisationsformer

Den danske kvindebevægelses organisationsstruktur var i høj grad inspireret af andre kvindebevægelser i udlandet. Organisationerne, blandt andet rødstrømperne, havde en såkaldt ”flad struktur”. Der blev ikke valgt ledere, som i traditionelle foreningsstrukturer med formænd, bestyrelser og passive medlemmer. Alle kvinderne skulle have mulighed for at få indflydelse, og det lykkedes at skabe en ikke-hierarkisk struktur. Fællesmøder var en stor del af bevægelsen, men efterhånden som kvinderne strømmede til, var det stort set umuligt at afvikle disse møder nogenlunde konstruktivt. Derfor begyndte kvinderne nu at dele sig op i såkaldte ”basisgrupper”. Disse grupper bestod af 4-8 medlemmer. Nye sager blev konstant diskuteret og opbygningen af disse diskussioner lød grundlæggende på ”Hvordan har vi det? Hvorfor har vi det sådan? – og hvad kan vi gøre ved det?”¹⁶. Denne måde at mødes på var en forudsætning for, at hver og én stemme blev hørt.

Kvindernes strategier

”Parlamentering med tørre tal og facts, som beviser, at kvinderne er udsat for diskrimination lønmæssigt, uddannelsesmæssigt, seksuelt, psykologisk, politisk nytter ikke. Det har Dansk Kvindesamfund forsøgt i 50 år. Kvinderne må handle, organisere sig, solidariser sig, udvide deres

¹⁶ Jordmorpjecen. ”Håndbog i Rødstrømpebevægelsen”. 2. rev. udgave. 1981 s. 11

egen selvbevidsthed, udvikle en ny kollektiv bevidsthed om deres fælles situation.”¹⁷. Sådan lød det fra den nye generation af kvindeforkæmpere. Strategierne blev langt fra præcist defineret og nedskrevet i disse kredse, men som der bliver nævnt ovenfor blev bevidstgørelse et kardinalpunkt i strategien. Et eksempel på denne udbredte selvbevidsthed kommer fra en anonym kvinde; ”det jeg følte som en kæmpebefrielse – det var at komme fra den der dybe selvforagt, som jeg havde levet i – over en situation, hvor jeg via denne her basissnak med kvinder fandt ud af, at mine problemer var kollektive”¹⁸. Denne kvinde havde levet i husmor-isolation, med en vis fortvivlelse, men var via disse basisgrupper blevet bevidst om at hun ikke var alene om denne følelse og hun fandt derved motivationen til at gå ind i sagen med oprejst pande.

Der er kvinder der ligefrem udtaler at de, før spørgsmålet dukkede op på land- og nærmest verdensplan, ikke selv havde overvejet eller sat spørgsmålstejn ved deres rolle som hjemmegående husmor, sexobjekt og undertrykt, men alligevel var endt med at koble sig på denne bevægelse via denne bevidstgørelse.

Provokation var også i høj grad en strategi. Kvinderne overskred meget bevidst grænser med hensyn til det daværende samfunds normer. I sagen om fri abort lavede en gruppe ved navn ”Identitet og Samfund” eksempelvis den 3. juli 1969¹⁹ en piece med vejledning i, hvordan man selv kunne foretage en abort. Denne folder var mere ment som en provokation end som en egentlig vejledning, og folderen blev da også beskrevet som et af de skrappeste midler i kampagnen for fri abort.

Alt i alt kan man sige at kvindernes overordnede strategi gik ud på at skabe så meget opmærksomhed og omtale, og påvirke den offentlige debat, og på denne måde bevidstgøre deres ”søstre”.

En mere formel strategi for kvinderne var at finde fodfæste i politik. Især for SF kom kvindeoprøret til at ændre en masse ting, og fordi SF var repræsenteret i Folketinget, kom det også til at betyde noget for dansk politik generelt. Til stor irritation for de mandlige medlemmer, pressede kvinder sig ind i SF, hvis ideologier på mange måder mindede om deres. Det lykkedes kvinderne at komme ind i partiet og få vedtaget et kvindepolitisk program, og SF blev det første parti i Danmark der indførte kønskvotering i 1977²⁰. Det var klart en fordel for kvinderne at komme ind i folketinget. De kunne

¹⁷ Holgersen, Lading, Schloss og Svanes; “Something is happening, but you don’t know what it is, do you, Mr. Jones?” I Information d. 6/5 1970.

¹⁸ Rødstrømperne, bind 2, s. 215

¹⁹ Rødstrømperne, bind 1, s. 222

²⁰ Rødstrømperne, bind 2, s. 194

brokke sig nok så meget over situationen om abort, ligeløns mm. men disse ændringer krævede at nogen tog sagerne op i de politiske kredse, og at nogen pressede på for at sikre formel ligestilling, SF's kvinder havde nu selv mulighed for at rejse disse sager i Folketinget.

Konsekvenser af 1970'ernes kvindekamp og kvindekampen i dag.

Kvindekampen tilbage i 70'erne har helt bestemt haft konsekvenser og betydninger for det samfund vi lever i i dag.

Den kulturrevolution som kvinderne efterlyste, har på mange måder fundet sted. Denne konsekvens er ikke noget man kan føre statistik over, men kigger man sig omkring vil man kunne se at langt flere mænd deltager i husarbejdet og børneopdragelsen. Der bliver ikke længere set skævt til kvinder, der indtager professionelle stillinger, som tidligere var forbeholdt mænd. Statsministeren er kvinde, dronningen er kvinde, næsten samtlige politiske partier har haft kvindelige partiformænd, og ligestillingen er nu nået så vidt, at ligestillingsministeren er en mand.

Kvinderne er i stor stil kommet ud på arbejdsmarkedet i løbet af de sidste 40 år. Statistikker viser at der er flere kvinder end mænd bliver optaget på universiteterne og at arbejdsløsheden er størst blandt mænd. En statistik ifølge www.leksikon.org viser at 42 % af alle kvinder mellem 15 og 69 år i 1960 var erhvervsaktive. I 1998 havde tallene ændret sig til at 73 % af disse kvinder nu var på arbejdsmarkedet²¹. Dette er en klar indikation af at kvindekampens resultater – kvinderne er blevet økonomisk uafhængige.

Kernefamiliestrukturen er i høj grad ramt af 70'ernes oprør. Skilsmissetallene steg betydeligt i 70'erne og har gjort det lige siden, med enkelte nedsving²². Flere og flere bor alene med eller uden børn og man ser ligefrem kvinder, der fravælger manden og bliver kunstigt befrugtet. Nogle vil betragte dette som en negativ konsekvens af kvindernes økonomiske uafhængighed.

Hvis man ser på nogle spørgeundersøgelser, der viser tal fra før og efter denne periode, kan man se ændringer i familielivet og kønnenes roller. F.eks. går en undersøgelse på det huslige arbejde, hvor kvinden i alderen 18-49 år i 1965 mener at deres mænd klarede 21 % af de daglige opvaske, hvor i mod de i 1975 mener af de klarede 45 %²³. Kvinderne mener også at mændene, i 1965 klarede 9 %

²¹ <http://www.leksikon.org/art.php?n=1504> d. 15/2 2012

²² Nygaard Christoffersen, Familiens udvikling i det 20. århundrede, s. 102, figur 6.1

²³ Jacobsen og Løkke, familieliv i Danmark 1600 til 1980'erne, s. 198

af den daglige rengøring, hvor de i 1975 mener at de klarede 26 %.

Selvom disse ændringer ikke er synderligt store, vidner det dog om en udvikling og man må håbe at tallene i dag er blevet meget højere.

Kvindekampen som sådan er ikke noget der bliver snakket om i dagens Danmark.

Alligevel ses der ofte forskellige debatter om kønsrollerne. Senest om hvor vidt legetøj skal være kønsbestemt, og om Barbie og lignende pigelegetøj er kvindeundertrykkende og om det derfor er forkert at lade sine små døtre lege med i forhold til deres videreudvikling.

Sager, der bunder i kønsdiskrimination, dukker også jævnlige op; kvinder der udsættes for sexchikane, kvinder der fyres på grund af graviditet, mænd udøver stadig vold mod kvinder, og manglende ligeløn findes på trods af lovgivning. Indvandrekvinders manglende ligestilling, som er påfaldende i det danske samfund, har også været diskuteret.

I kronikken fra 1971 skriver kvinderne at barndommens eventyr er med til at fastholde kvinder i en passiv rolle, fordi alle helte er mænd. I dag er der masser af børnebøger og -film med pigehelte, fx Pippi Langstrømpe, Sonja fra Saxogade, Super Karla, Modesty Blaise og mange flere.

Abortlovgivningen fra 1973²⁴, ligelønslovgivningen fra 1976²⁵ og andre lovgivning, som sikre ligestilling – herunder fædres ret til barselsoverlov, er helt konkrete resultater af kvindernes anstrengelser.

Konklusion.

Ud fra denne opgave kan man sige at kvindekampen har haft massiv betydning.

I dag handler diskussionen ikke kun om kvindernes, men også mændenes ligestilling.

Kvindernes har kæmpet en brav kamp, men det tør siges at de er kommet ud på den anden side med synlige resultater.

På nogle punkter kan man sige at kvinderne har haft tendens til at være rabiater, en smule hysteriske og har taget barske metoder i brug for at udtrykke sig, men at dette med sikkerhed har været et grundlag for at denne kvindekamp netop kan indskrives i Danmarkshistorien.

²⁴ <http://patienthaandbogen.dk/kvindesygdomme/sygdomme/abortloven-1389.html> d. 17/2 2012

²⁵ <http://www.ligelon.dk/sw1177.asp> d. 17/2 2012

Litteraturliste

Bøger:

- Dahlerup, Drude, Rødstrømperne bind 1-2, Forlaget Gyldendal. 1998
- Faye Jacobosen, Anette og Løkke, Anne, Familieliv i Danmark, Forlaget Systime, 1986
- Nygaard Christoffersen, Mogens, Familiens udvikling i det 20. århundrede, Forlaget Socialforskningsinstituttet, 2004.

Artikler:

- "Rødstrømperne har gjort kvindesagen politisk", Karen Jespersen, Information d. 21.4.1970
- Lisbeth Dehn Holgersen, Åse Lading, Ninon Schloss og Marie-Louise Svane, "Something is happening, but you don't know what it is, do you, Mr. Jones?", Information d. 6/5 1970.

Hjemmesider:

- www.danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/den-nye-kvindebevaegelse-1970-1985
- <http://www.kvinfo.dk/kilde.php?kilde=336>
- <http://www.leksikon.org/art.php?n=2196>
- <http://www.kvinfo.dk/side/1047/>
- <http://www.leksikon.org/art.php?n=1504>
- <http://www.ligelon.dk/sw1177.asp>
- <http://patienthaandbogen.dk/kvindesygdomme/sygdomme/abortloven-1389.html>
- <http://www.kvinfo.dk/kilde.php?kilde=409>

Piecer:

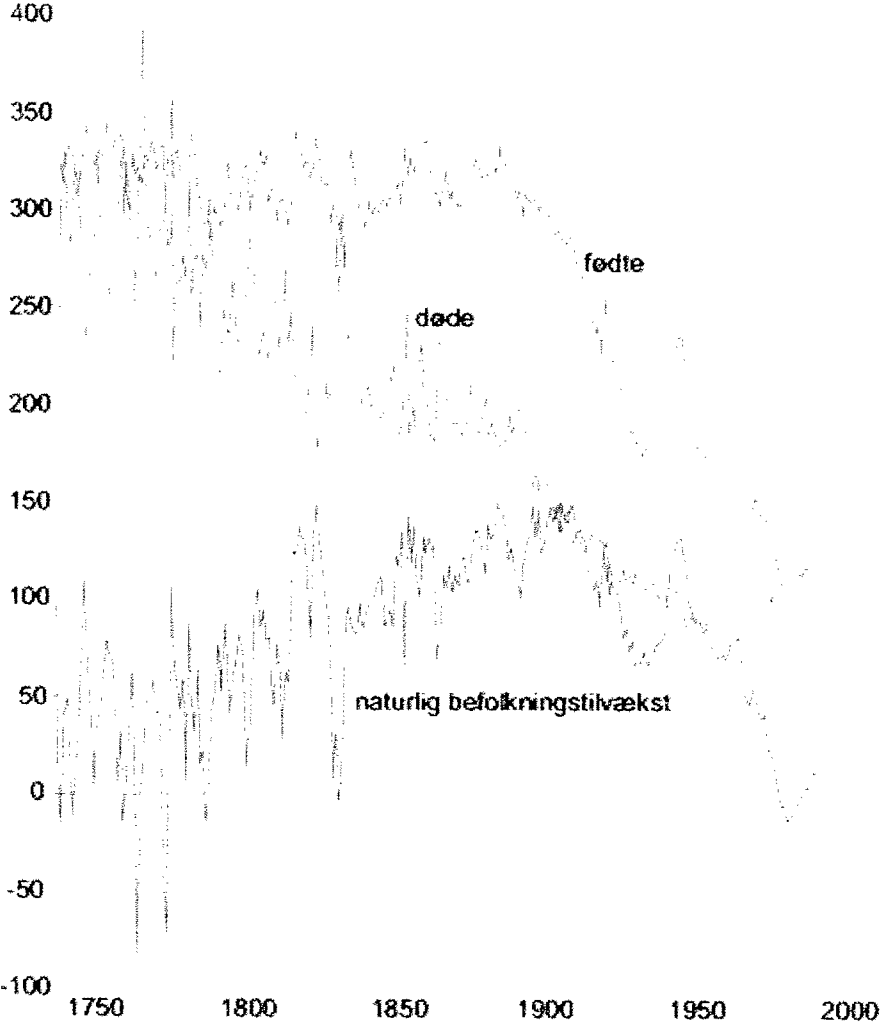
- Jordmorpjecen. "Håndbog i Rødstrømpebevægelsen" s. 11, 1981

Bilag

	Mænd		Kvinder		I alt
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal
1960	1.447.500	73,8	515.000	26,2	1.962.500
1967	1.478.300	63,2	861.900	36,8	2.340.200
1969	1.455.400	61,8	900.800	38,2	2.356.200
1970	1.462.100	61,4	918.100	38,6	2.380.200
1971	1.466.200	60,9	942.900	39,1	2.409.100
1972	1.451.000	59,9	973.200	40,1	2.424.200
1973	1.454.200	59,4	992.100	40,6	2.446.300
1974	1.464.000	59,1	1.014.700	40,9	2.478.600
1975	1.462.800	58,9	1.022.800	41,1	2.485.600
1976	1.481.100	59,4	1.013.900	40,6	2.495.000
1977	1.489.400	58,7	1.048.100	41,3	2.537.500
1978	1.499.600	58,2	1.078.500	41,8	2.578.100
1979	1.486.400	56,5	1.144.300	43,5	2.630.700
1981	1.485.900	55,6	1.188.500	44,4	2.674.400
1983	1.491.000	54,6	1.240.900	45,4	2.731.900
1984	1.481.000	54,4	1.239.000	45,6	2.720.000
1985	1.499.000	54,4	1.254.000	45,6	2.753.000
1986	1.526.000	54,2	1.290.000	45,8	2.816.000
1987	1.514.000	54,1	1.285.000	45,9	2.799.000
1988	1.573.000	54,2	1.330.000	45,8	2.903.000
1989	1.571.000	54,2	1.328.000	45,8	2.899.000
1990	1.576.000	53,8	1.352.000	46,2	2.928.000
1991	1.565.000	53,4	1.363.000	46,6	2.928.000

<http://www.kvinfo.dk/kilde.php?kilde=336> d. 12/2 2012
Arbejdsstyrken fordelt på køn, 1960-1991".

antal pr. 10 000 indbyggere

http://www.denstoredanske.dk/Danmarks_geografi_og_historie/Danmarks_geografi/Danmark_gene_relt/Danmark_-_befolkning d. 12/2 2012

Danmark. Antal fødte og døde pr. 10.000 indbyggere samt den naturlige befolkningstilvækst 1735-1993.

